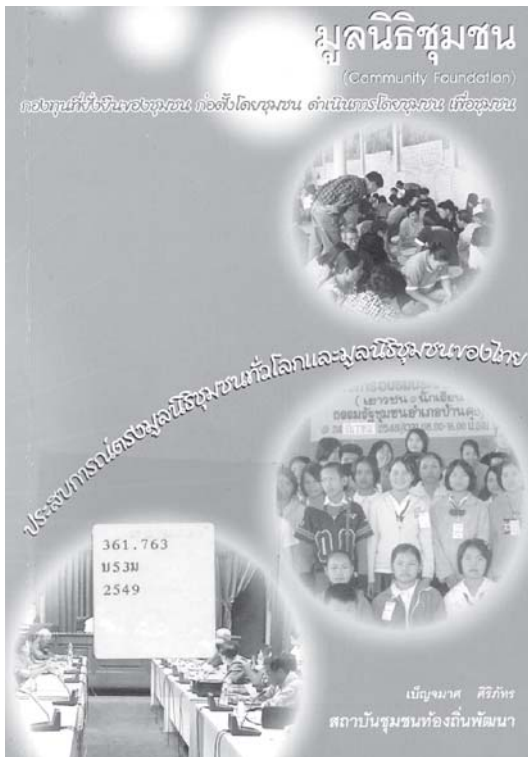

หนังสือ หนังสือ

หนังสือหนังสือ

รวีวรรณ ขำพล^๑

ผู้แต่ง	เบญจมาศ ศิริภัทร
ชื่อเรื่อง	มูลนิธิชุมชน “กองทุนที่ยั่งยืนของชุมชน”
ฉบับพิมพ์	พิมพ์ครั้งที่ 1
ข้อมูลการพิมพ์	กรุงเทพมหานคร : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, 2549.
จำนวนหน้า	112 หน้า. ภาพประกอบ.
ISBN (10 หลัก)	974-94285-8-7
ราคา	120 บาท

ดิฉันได้หยิบหนังสือเล่มนี้มานำเสนอผู้อ่านเพราะเห็นว่าเป็นเรื่อง มูลนิธิชุมชน นี่ยังเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่ในบ้านเรา และเป็นเรื่องที่น่าสนใจสำหรับทุกๆ คน สามารถนำความรู้หรือแนวคิดที่ได้อ่านจากหนังสือเล่มนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรืออย่างน้อยก็สามารถตัดสินใจได้ว่าตนเองควรให้ความร่วมมือกับมูลนิธิชุมชนได้อย่างไรบ้าง

มูลนิธิชุมชน หรือ Community Foundation เป็นองค์กรทุนของชุมชนที่ก่อตั้งโดยชุมชน บริหารงานโดยชุมชน และเพื่อประโยชน์ของชุมชน มูลนิธิชุมชนมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากมูลนิธิและสมาคมทั่วไป คือเป็นองค์กรทุนของชุมชนที่ก่อตั้งโดยผู้แทนชุมชน 3 ภาคส่วน คือ ภาครัฐ ธุรกิจ และประชาสังคม คณะทำงานมูลนิธิชุมชนของสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา (Local Development Institute - LDI) ได้ให้คำจำกัดความของมูลนิธิชุมชนไว้ว่า เป็นองค์กรสร้างทุนชุมชนที่ยั่งยืน มีระบบบริหารจัดการทุนและสินทรัพย์ ตลอดจนจัดการกระจายทุนและให้ทุนเพื่อสาธารณะประโยชน์โดยผ่านมติของประชาชน

มูลนิธิชุมชนแห่งแรกของโลกก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2457 ที่รัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา และในปี 2547 มีมูลนิธิชุมชนเกิดขึ้นทั่วโลก ประมาณ 1,400 แห่ง ใน 42 ประเทศ สำหรับมูลนิธิชุมชนในประเทศไทยนั้น สถาบันซินเนกอส (Synergos Institute) ได้ริเริ่มนำแนวคิดมูลนิธิชุมชนเข้ามาในปี พ.ศ.2545 จนกระทั่งในปี พ.ศ.2548 ได้เกิดมูลนิธิชุมชน 2 แห่งแรกในประเทศไทยคือ มูลนิธิชุมชนลำปางและมูลนิธิชุมชนอุดรธานี ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของมูลนิธิชุมชนดังกล่าวคือการระดมทุนและการกระจายทุน โดยเฉพาะในปีแรกของการจัดตั้งมีการระดมทุนได้ถึง 600,000 บาท และมีการกระจายทุนรวม 11 โครงการ นอกจากนี้ยังมีการจัดทำฐานข้อมูลผู้บริจาค ซึ่งการบริจาคให้กองทุนชุมชนนี้ นอกจากเงินแล้วอาจบริจาค

^๑บรรณากรักษ์ 6 ฝ่ายหอสมุดจอห์น เอฟ เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เป็นสิ่งของ แร่งงานอาสาสมัคร แนวคิด และสินทรัพย์ที่เหลือใช้
ทุกอย่าง เพื่อมูลนิธิชุมชนจะได้นำไปช่วยเหลือผู้ที่ต้องการต่อไป
มูลนิธิชุมชนนั้นมีลักษณะที่แตกต่างจากมูลนิธิโดยทั่วไป
ไปอยู่หลายประการ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจมูลนิธิชุมชนอย่างชัดเจนขึ้น
ขอนำเสนอคุณสมบัติและเอกลักษณ์ของมูลนิธิชุมชน ซึ่งมีดังนี้

1. ก่อตั้งและบริหาร โดยผู้แทนจาก 3 ภาคส่วน คือ ภาครัฐ
ภาคประชาชน และภาคธุรกิจ ด้วยความเสมอภาค
2. มีบทบาทหน้าที่ในการระดมทุน (Resources Mobilize)
จากที่ต่าง ๆ มาช่วยชุมชนของตนเองด้วยวิธีและวิถี
ของชุมชน
3. กระจายทุนที่หามาได้ให้แก่ กลุ่ม แกนนำ NGOs ต่าง ๆ
เพื่อไปแก้ไขปัญหาในชุมชนอย่างหลากหลายรอบด้าน
(แต่ไม่ดำเนินกิจกรรมเอง)
4. มีพื้นที่รับผิดชอบดูแลที่ชัดเจน
5. มีเงินกองทุนถาวร (Endowment Fund) สะสมไว้
และมีการทำกองทุนถาวรให้เติบโตและยั่งยืน (Building
Endowment)
6. มีระบบการบริหารงานที่โปร่งใส และมีการประชาสัมพันธ์
เพื่อให้สาธารณะได้รับทราบ

ในประเทศไทยมีมูลนิธิ สมาคม ชมรม ที่ทำงานสาธารณะ
ประโยชน์และกิจกรรมการพัฒนาชุมชนอยู่ประมาณ 20,000
องค์กร (พ.ศ. 2547) ส่วนใหญ่ก่อตั้งโดยคหบดี บริษัท ห้างร้าน
วัด โรงเรียน หรือผู้มีฐานะร่ำรวย วัตถุประสงค์และกิจกรรมของ
องค์กรอาจมีเพียง 2-3 กิจกรรม ตามเจตนารมณ์ของผู้ก่อตั้ง
และส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ชุมชนหรือประชาชนเข้าไปร่วมออกความ
คิดเห็นว่ามูลนิธิหรือสมาคมเหล่านั้นควรทำอะไรให้กับประชาชน
ซึ่งต่างจากมูลนิธิชุมชนที่ก่อตั้งโดยประชาชนในชุมชน (ระดับ

อำเภอหรือจังหวัด) ที่มีเป้าหมายเดียวกัน เพื่อพัฒนาชุมชน
และเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนที่ตนอาศัยอยู่นอกจากนี้ผู้เขียน
ยังได้กล่าวถึงเหตุผลที่ควรจัดตั้งมูลนิธิชุมชนไว้ดังต่อไปนี้คือ

1. มูลนิธิชุมชน เป็นของประชาชน ก่อตั้งและบริหาร
โดยประชาชน ย่อมรู้ปัญหาและแก้ไขปัญหาของประชาชน
ได้อย่างเหมาะสม
2. เมื่อมีคนบริจาคเงินหรือทรัพย์สินให้มูลนิธิชุมชน
ผู้บริจาคย่อมมั่นใจได้ว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้น จะทำให้
ชุมชนดีขึ้นในทิศทางที่เขาต้องการ
3. ผู้บริจาคย่อมได้ทราบผลและสามารถตรวจสอบการ
ใช้เงินว่า ถูกใช้ไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่
4. ผู้บริจาคถือว่าเป็นผู้มีส่วนในการสร้างชุมชนและสร้าง
ประโยชน์แก่บ้านเมืองของเขา
5. ผู้บริจาคย่อมบริจาคได้ทั้งที่เป็นทรัพย์สิน แรงกาย
ความคิด ซึ่งเป็นสิ่งดีงาม และเป็นผู้สร้างอนาคตที่ดี
ให้ชุมชนและลูกหลาน

นอกจากผู้อ่านจะได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความ
เป็นมา คุณสมบัติ การจัดตั้งและการดำเนินงานของมูลนิธิชุมชน
แล้วยังมีข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ตรงของมูลนิธิชุมชนลำปาง
และอุดรธานี การร่วมมือกับมูลนิธิชุมชน โครงการมูลนิธิชุมชน

ในประเทศไทย และรายชื่อผู้แทนองค์กรสนับสนุนมูลนิธิชุมชน
หากท่านต้องการร่วมงานกับมูลนิธิชุมชนท่านจะอย่างไร
จะเป็นผู้บริจาค เป็นอาสาสมัคร เป็นคณะกรรมการมูลนิธิ เป็น
คณะกรรมการที่ปรึกษา หรือเป็นสมาชิก นอกจากนี้ท่านอาจ
เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากผลกระทบซึ่งเกิดจากมูลนิธิชุมชน
ท่านก็มีสิทธิและหน้าที่โดยอัตโนมัติต่อชุมชนและมูลนิธิชุมชน

